

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/223/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814213359
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3814213359.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členiek JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Stanislavy Mikláňkovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska č. 5, Bratislava, IČO: 35724803, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36613843, proti žalovanému: E. F., narodený XX.XX.XXXX, bytom P. nad K. č. XX, zastúpený advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, so sídlom Ul. J. Kráľa č. 5/A, Lučenec, za účasti Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov č. 5, Prešov, IČO: 42176778, zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, so sídlom Ul. J. Kráľa 5/A, Lučenec, o zaplatenie 3.529,84 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 28. decembra 2015, č. k. 7C/215/2015-81, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd zamietol žalobu žalobcu, ktorým uplatnil proti žalovanému nárok na zaplatenie 3.529,84 eur s príslušenstvom. Vymienil si právo rozhodnúť o náhrade trov konania v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku vo veci samej.
2. V odôvodnení svojho rozsudku konštatoval skutkové zistenia, ktoré vyplynuli z výsledkov dokazovania.
3. Dňa 15.06.2010 bola uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu (Consumer Finance Holding, a.s.) a žalovaným Zmluva o pôžičke č. 7074062, na základe ktorej bola žalovanému poskytnutá pôžička vo výške 3.000 eur, ktorú sa žalovaný zaviazal uhradiť v 60 mesačných splátkach po 94 eur. V zmluve je uvedená celková výška pôžičky 5.640 eur, termín konečnej splatnosti 20.06.2015, celkové náklady spotrebiteľa 2.640 eur, ročná úroková sadzba 32,31% RPMN 32,31%, priemerná hodnota RPMN 20,72%. Podľa textu zmluvy sú jeho neoddeliteľnou súčasťou Podmienky k zmluve o pôžičke a Všeobecné obchodné podmienky. Dňa 23.07.2011 pôvodný veriteľ vyzval žalovaného na okamžitú úhradu všetkých splátok jednorazovo. Žalovaný predmetnú zásielku neprevzal na pošte v odbernej lehote. V zmysle čl. 14.2 druhá veta Všeobecných obchodných podmienok, pre doručovanie písomností platí fikcia doručenia v piaty deň po jej odovzdaní na poštovú prepravu. Žalovaný ku dňu postúpenia pohľadávky (01.10.2014) uhradil na predmetnú pôžičku 772 eur.
3. Podľa čl. 15.2, čl. 15.3 Všeobecných obchodných podmienok účinných od 1.8.2009, Spoločnosť je oprávnená akékoľvek svoje práva zo Zmluvy úplne alebo z časti previesť a/alebo postúpiť úplne alebo sčasti pohľadávky Spoločnosti zo Zmluvy na tretiu osobu bez súhlasu klienta. Klient nie je oprávnený bez predchádzajúceho písomného súhlasu Spoločnosti previesť práva a/alebo záväzky zo Zmluvy alebo postúpiť pohľadávky klienta zo Zmluvy, a to úplne alebo z časti alebo umožniť prevzatie záväzkov klienta zo Zmluvy treťou osobou.

4. Na základe uvedených skutkových zistení okresný súd dospel k právnenému záveru, že právny vzťah medzi stranami sporu založený zmluvou o pôžičke, je spotrebiteľským právnym vzťahom, na ktoré aplikoval príslušné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom k 15.06.2010 a všeobecné ustanovenia o spotrebiteľskom práve v Občianskom zákonníku (§ 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3 a § 3, § 39) a podrobil testu zákonnosti aj príslušné ustanovenia Všeobecných obchodných podmienok účinných od 01.08.2009.

5. Konštatoval, že všeobecné obchodné podmienky účinné od 1.8.2009, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o pôžičke č. 7074062 zo dňa 15.6.2010 obsahujú neprijateľné podmienky. Podľa nich právny predchodca žalobcu môže postúpiť svoje práva tretím osobám bez toho, aby k tomu potreboval súhlas dlžníka - spotrebiteľa. Je to teda jeho výlučné právo bez toho, aby v tomto smere bol nejakým spôsobom limitovaný spotrebiteľom. Takéto dojednanie, avšak len samo o sebe, nie je v rozpore s dobrými mravmi, keďže ani ustanovenia Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky nevyžadujú súhlas dlžníka.. Podľa zmluvnej podmienky (čl. 15.3 Všeobecných obchodných podmienok) spotrebiteľ - žalovaný však nemá také právo ako dodávateľ. Jeho právo postúpiť svoju pohľadávku voči dodávateľovi je už podmienené písomným súhlasom dodávateľa. Zmluvná podmienka, ktorá umožňuje postúpiť práva iba jednej zmluvnej strane - dodávateľovi, je pre rozpor s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zák.č. 250/2007 Z. z. v znení platnom ku dňu 15.6.2010, § 3 ods. 1, § 39 ods. 1 Občianskeho zákonníka) neplatná, lebo porušuje práva spotrebiteľa (žalovaného). Takáto (neplatná) zmluvná podmienka, obsiahnutá v predmetnej spotrebiteľskej zmluve, resp. v jej neoddeliteľnej súčasti (Všeobecných obchodných podmienkach) následne vyúsťuje do absolútnej neplatnosti Zmluvy o postúpení pohľadávky voči žalovanému, uzavretej medzi navrhovateľom a jeho právnym predchodcom. Neplatnosť vyplýva z nerovnováhy zmluvou (jej neoddeliteľnej súčasti) dohodnutej podmienky medzi úverovým veriteľom a úverovým dlžníkom. Pokiaľ by takéto právo prislúchalo i úverovému dlžníkovi, skutková situácia by bola v takom prípade vyhodnotená iným spôsobom, a až vtedy by nebolo možné na ňu aplikovať právnu úpravu, na základe ktorej je zmluvná podmienka, ktorá umožňuje postúpiť práva iba jednej strane neplatná pre rozpor s dobrými mravmi, s vyústením do neplatnosti Zmluvy o postúpení. Ak by boli práva oboch zmluvných strán vyvážené, bolo by možné aplikovať právnu úpravu podľa § 524 ods. 1 a nasledujúce, vrátane § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 17 zák. č. 129/2010 Z. z.. Na dôvod absolútnej neplatnosti pritom súd musí prihliadať z úradnej povinnosti, bez ohľadu na to, či sa niekto neplatnosti dovoľáva alebo nie. Na základe uvedeného je potom nutné konštatovať, že žalobca nemá v spore aktívnu legitímáciu. Ak totiž pôvodný veriteľ postúpil svoje práva a povinnosti Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 1.10.2014 na žalobcu, ide o neplatnú Zmluvu o postúpení v dôsledku neplatne dojednaného postúpenia nositeľom práv Zmluvy o pôžičke č. 7074062 (porovnaj v obdobných veciach rozhodnutie Krajského súdu Trnava č. 11Co 199/2011, č. 11Co 147/2013, č. 11Co 81/2011, č. 11Co 277/2011, Krajského súdu Košice č. 6Co 181/2013, č. 6Co 216/2013, Okresného súdu Prešov č. 17C 56/2010, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 4Cdo 277/2012). I napriek vyššie uvedenému právnenému názoru, súd ďalej posudzoval právo žalobcu i s prihliadnutím na žalovaný vznesenú námietku premlčania.

6. V konaní posudzoval aj námietku premlčania uplatneného nároku žalobcu, ktorú uplatnil žalovaný. Aplikoval právnu úpravu v § 103 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný.

7. Právny predchodca žalobcu vyhlásil zosplatnenie úveru dňa 23.7.2011, kedy bol žalovaný preukázateľne v omeškaní so splátkou za mesiac júl, jún, máj, apríl 2011, čo vyplýva z prehľadu splátok a úhrad. V zmysle § 103 Občianskeho zákonníka, pri využití práva podľa § 565 začína plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, t. j. v danom prípade najmenej splátkou splatnou v apríli 2011 a nie samotným vyhlásením zosplatnenia, resp. doručením žalovanému. Trojročná premlčacia doba v dôsledku zosplatnenia preto neuplynula splatnosťou poslednej splátky, pre ktorú právny predchodca žalobcu vyhlasoval mimoriadnu splatnosť, ale splatnosťou najstaršej omeškanej splátky, pre ktorú využil právo na zosplatnenie, a ktorá uplynula v apríli 2011. Pokiaľ žalobca návrh podal dňa 21.7.2014 je zrejmé, že ho podal po uplynutí zákonnej premlčacej doby. Pri využití práva na zosplatnenie podľa § 565 Občianskeho zákonníka nemôže veriteľ ihneď pristúpiť po omeškaní splátky k zosplatneniu, ale toto právo mu patrí až po tom, čo uplynie lehota troch mesiacov od nezaplatenia splátky. Túto lehotu poskytuje zákon spotrebiteľovi, aby si zaobstaral peňažné prostriedky na zaplatenie dlhovanej sumy, a až po jej uplynutí nastáva strata výhody splátok. To však nemá vplyv na počiatok plynutia premlčacej

doby podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ktorá začína plynúť zročnosťou nesplnenej splátky, v danej veci splatnej v apríli 2011.

8. Proti tomuto rozsudku žalobca podal včas odvolanie. Deklaroval uplatnenie odvolacích dôvodov spočívajúcich v nesprávnom právnom posúdení veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť a uplatnený nárok mu priznať, prípadne, rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

9.1. Svoje odvolanie odôvodnil námietkami proti záveru súdu, že z dojednaných zmluvných podmienok vyplýva hrubý nepomer v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa v prospech dodávateľa a v neprospech spotrebiteľa.

9.2. Uvedený hrubý nepomer súd videl v dojednaní, v zmysle ktorého právny predchodca žalobcu môže postúpiť svoju pohľadávku voči žalovanému na inú osobu bez súhlasu dlžníka - spotrebiteľa - žalovaného, avšak žalovaný je oprávnený postúpiť pohľadávku voči dodávateľovi len so súhlasom dodávateľa. Žalobca zastáva názor, že v prípade vyhlásenia zmluvných podmienok za neplatné, nestačí len ich všeobecná konštatácia, ale je nutné dané zmluvné podmienky posúdiť vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu, posúdiť ich aplikáciu v danom prípade, či došlo k zneužitiu zmluvných podmienok v neprospech spotrebiteľa. Súd neprepojil relevantným spôsobom uvedené zmluvné podmienky s uplatňovaným nárokom, neuviedol, akým spôsobom predmetné zmluvné podmienky spôsobili značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako sa uvedená skutočnosť v uplatňovanom nároku aj reálne prejavila. Súd nešpecifikoval, v čom má spočívať hrubý nepomer práv a povinností medzi zmluvnými stranami v dôsledku súdom konštatovaných neprijateľných podmienok, v čom sa prejavila aplikácia súdom konštatovaných neprijateľných podmienok v danom prípade vo vzťahu k uplatnenému nároku tak, aby narušila rovnováhu medzi zmluvnými stranami. Zastáva názor, že aj v prípade, ak by zmluva obsahovala neprijateľné podmienky, uvedené spôsobuje neplatnosť zmluvy v rozsahu daného ustanovenia, prípadne od neho závislých ustanovení. Uvedená skutočnosť nespôsobuje neplatnosť zmluvy v celom rozsahu. V odôvodnení absentuje súvislosť medzi prípadnou neplatnosťou v časti, v ktorej súd podmieňuje postúpenie pohľadávky dlžníka - spotrebiteľa voči dodávateľovi súhlasom dodávateľa a neplatnosťou zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorú právny predchodca navrhovateľa - dodávateľ postúpil pohľadávku voči spotrebiteľovi. Uvedenú skutočnosť súd v rozsudku nijakým spôsobom nezdôvodnil.

9.3. Citoval z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.03.2014, sp. zn. 9Co/35/2013 „...nemožno stotožňovať ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami dojednanými v spotrebiteľských zmluvách s ochranou dlžníkov, ktorí takéto zmluvy uzavreli s úmyslom nesplniť si svoje povinnosti z nich vyplývajúce. Ochrana, ktorú poskytuje spotrebiteľovi spotrebiteľské právo, nemôže viesť k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania a k spôsobovaniu ujmy predávajúcim či veriteľom“ a ďalej stanovisko ústavného sudcu JUDr. Milana Lalička, podľa ktorého: „Považujem za nevyhnutné najskôr konštatovať, že všeobecné súdy vrátane ústavného súdu ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavrú akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek, čo sa prieči zdravému rozumu (v zmysle „ten chudák ani nevie, čo podpísal, ale peniaze mohol zobrať“), a to sa už dotýka samej podstaty a hlavne primeranosti práva, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti. Taký postup ochrany práva je nielenže absolútne nevyhovný, paternalistický, ale aj absurdný a v rozpore so zásadou rovnosti, vigilanti bus iura neminem laedere a pod., ktoré by mali v podstate platiť aj pre privilegovaného spotrebiteľa, opakom je potom nepripustné zvýhodňovanie dlžníka oproti veriteľovi, ktorému inak reálne hrozí riziko nevyoženia ani len elementárneho nároku bez akéhokoľvek príslušenstva voči dlžníkovi, ktorý sa tak neoprávnene obohacuje na jeho úkor za asistencie súdov. Preto ak nedôjde k racionálnemu zvratu v doterajšej judikatúre súdov, opäť vrátane ústavného súdu, existujú bagateľné spory tak zahltia všetky súdy Slovenskej republiky a ochromia nielen výkon ich spravodlivosti, ale narušia aj dôveru občanov v právo, právny poriadok a tým aj v právny štát“.

10. Nesúhlasil s právnym záverom okresného súdu v otázke námietky premlčania uplatneného nároku, ktorú uplatnil žalovaný. Okresný súd pre plynutie premlčacej doby vychádzal z nepreukázaných údajov, a to z dátumu poslednej splátky vykonanej žalovaným v prospech žalovaného. Žalobca

však nemôže súhlasiť s týmto posúdením, nakoľko predmetný údaj nemožno stotožňovať s ukončením zmluvy, resp. s vyhlásením predčasnej splatnosti úveru. Žalobca nemôže súhlasiť s uvedeným záverom z dôvodu, že už v návrhu na začatie konania bolo uvedené a zároveň v konaní preukázané, že zo strany žalobcu došlo k predčasnemu ukončeniu zmluvy uplynutím lehoty uvedenej v predžalobnej upomienke. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že listom zo dňa 23.07.2011 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného k úhrade dlžnej sumy do 3 dní od jej doručenia. Trojdňová lehota teda uplynula dňa 31.07.2011, pričom dňom nasledujúcim, teda 01.08.2011 došlo k splatnosti celej dlžnej sumy. Zároveň je od tohto dátumu potrebné posudzovať začiatok plynutia premlčacej doby.

11. Na podporu svojho názoru citoval z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2008, sp. zn. 4Cdo/146/2008, ktoré sa odklonilo od doterajšej judikatúry (R 28/84): „Podľa názoru dovolacieho súdu aj v prípadoch, v ktorých čas splnenia nebol dohodnutý, ani ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, začína premlčacia doba plynúť dňom splatnosti dlhu, ak obsahom záväzku je povinnosť niečo dať alebo konať. V právnej teórii je nárok chápaný ako právna možnosť uplatniť svoje subjektívne právo, t. j. domáhať sa právnej ochrany jeho realizácie. Napr. z pôžičky vznikne subjektívne právo veriteľa na vrátenie požičanej veci. Nárok na jej vrátenie mu však vznikne až v dobe, keď sa pôžička stane splatnou (Knapp, V.: Teória práva, 1. vydání, Praha, C. H. Beck 1995, str. 197). Až splatnosťou vzniká možnosť uplatnenia práva na súde, ktorá je pojmovým znakom nároku. Žaloba by bola predčasná, pretože by ňou nebol uplatňovaný existujúci nárok. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že doručenie žaloby obsahujúcej výzvu na plnenie by nastali hmotnoprávne účinky tohto úkonu spočívajúce vo vzniku nároku. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka požitím slov „keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz“ viaže začiatok plynutia premlčacej doby na deň, keď sa právo skutočne mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda keď je actio nata, a nie na deň, kedy by sa mohlo po prvý raz uplatniť, teda keď by mohla byť actio nata.

12. Keďže žalobný návrh bol podaný dňa 21.07.2014, premlčacia doba k predmetnému dátumu neuplynula. Na základe vyššie uvedeného navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok preskúmal a v zmysle ust. § 220 O.s.p. ho zmenil tak, že návrhu na začatie konania vyhovie v plnom rozsahu, resp. § 221 ods. O.s.p. ho zruší a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňuje voči žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi trovy konania a právneho zastúpenia v prvostupňovom a odvolacom konaní. Trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní pozostávajú z jedného úkonu právnej služby vo výške 157,36 eur s DPH a režijného paušálu k právnomu úkonu vo výške 10,07 eur s DPH (podanie odvolania), spolu 167,66 eur.

13. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť a súčasne mu proti žalobcovi priznať náhradu trov odvolacieho konania vo výške 167,65 eur.

14. Uviedol, že okresný súd postupoval správne, keď nárok žalobcu posúdil ako premlčaný v trojročnej premlčacej lehote (správne dobe). V predmetnej veci podľa obsahu podanej žaloby vyplýva, že zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo k zosplateniu poskytnutého úveru predžalobnou upomienkou zo dňa 23.07.2011. Právny predchodca žalobcu tak postupoval v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ teda právny predchodca žalobcu zosplatnil dlh v júli 2011, musel vychádzať z nezaplatenia aspoň troch splátok pred júlom 2011, t. j. splátky splatné k 20.06.2011, 20.05.2011 a k 20.04.2011, čo sa tak aj stalo. Premlčacia doba sa tak v zmysle vyššie uvedenej argumentácie začala počítvať od dátumu zročnosti nesplnenej splátky, t. j. splátky splatnej k 20.04.2011. Nakoľko žalobca podal žalobcu na súd až dňa 21.07.2014, je celý jeho nárok premlčaný, čo správne posúdil aj prvostupňový súd.

15. V zmysle dojednania bodu 15.2. a 15.3. Všeobecných obchodných podmienok (ďalej len ako VOP), ktorého boli prílohou k zmluve o úvere „15.2. Spoločnosť je oprávnená postúpiť akékoľvek svoje práva zo zmluvy úplne alebo sčasti previesť alebo postúpiť úplne alebo sčasti pohľadávky spoločnosti zo zmluvy na tretiu osobu bez súhlasu klienta. 15.3 Klient nie je oprávnený bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti previesť práva alebo záväzky zo zmluvy alebo postúpiť pohľadávky klienta zo zmluvy, a to úplne alebo sčasti, alebo umožniť prevzatie záväzkov zo zmluvy treťou osobou. Ide o zjavný nepomer a nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach, ktorý môžu podstatne sťažiť uplatnenie nárokov dlžníka (klienta) voči spoločnosti. Na podporu vyššie uvedenej argumentácie poukazuje na rozhodnutie NS SR, sp. zn. 4Cdo/277/2012 zo dňa 28.05.2013. Žalobcovi v zmysle

vyššie uvedenej argumentácie chýba aktívna vecná legitímácia, t. j. žaloba trpí procesnou vadou, čo správne posúdil aj okresný súd.

16. Krajský súd preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379, 380 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorým sa s účinnosťou od 01.07.2016 rekodifikoval doterajší procesný predpis - občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“). V zmysle intertemporálnej úpravy v ust. § 470 ods. 1 CSP, podľa ktorej platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Odvolanie žalobcu prejednal bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

17. V prejednávanej veci uplatnil žalobca proti žalovanému nárok na zaplatenie 3.529,84 eur s príslušenstvom. Nárok na plnenie proti žalovanému vyvodzoval zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 15.06.2010, uzavretou medzi pôvodným veriteľom Consumer Finance Holding, a.s. a žalovaným, na základe ktorej pôvodný veriteľ poskytol žalovanému pôžičku 3.000 eur, ktorú sa žalovaný zaviazal uhradiť v 60 mesačných splátkach po 94 eur, ktorými mali byť uhradené aj celkové náklady spotrebiteľa vo výške 2.640 eur. Okrem akontácie 50 eur, žalovaný na pôžičku uhradil 772 eur. Pôvodný veriteľ 23.07.2011 vyzval žalovaného na okamžitú úhradu všetkých splátok jednorazovo. Zmluvou zo dňa 01.10.2014 pôvodný veriteľ postúpil svoju pohľadávku proti žalovanému zo Zmluvy o pôžičke, ktorej výška ku dňu postúpenia predstavovala 3.543,48 eur, na žalobcu. Okresný súd považoval postúpenie pohľadávky pôvodným veriteľom žalovaného na žalobcu za neplatné. Jej dojednanie v zmluve, resp. vo Všeobecných obchodných podmienkach v čl. 15.3, umožňuje postúpenie pohľadávky veriteľa (dodávateľa) bez súhlasu dlžníka (spotrebiteľa), avšak takéto právo dlžníka je už podmienené písomným súhlasom dodávateľa. Zmluvná podmienka, ktorá umožňuje postúpiť práva iba jednej zmluvnej strane - dodávateľovi, je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zák. č. 250/2007 Z. z. v znení ku dňu 15.06.2010, § 3 ods. 1, § 39 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak je citovaná zmluvná podmienka absolútne neplatná, nemohol pôvodný veriteľ platne postúpiť svoju pohľadávku na žalobcu, v dôsledku čoho žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu.

18. So záverom okresného súdu sa odvolací súd nestotožnil z nasledovných dôvodov:

19. Zmluvu o postúpení pohľadávky uzatvára pôvodný veriteľ - cedent a iný subjekt - cesionár, ktorý nastupuje na miesto pôvodného veriteľa (§ 524 Občianskeho zákonníka). Predmetom postúpenia je len určitá pohľadávka, t. j. právo na plnenie od dlžníka (§ 488 Občianskeho zákonníka).

20. V spotrebiteľskom právnom vzťahu sa za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktorá podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je postihnutá sankciou neplatnosti, považuje ustanovenie, ktoré dovoľuje dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa.

21. Neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve zákon upravuje demonštratívne, platí však generálny princíp, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka).

22. V prejednávanej veci okresný súd považoval za neprijateľnú a tým neplatnú zmluvnú podmienku, obsah zmluvného dojednania o postúpení pohľadávky (čl. 15.3. Všeobecných obchodných podmienok). Vychádzal pritom zo všeobecnej úpravy predpokladov na záver o neprijateľnosti zmluvných podmienok (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

23. Podľa ustanovenia § 489 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

24. Citované ustanovenie upravuje právne skutočnosti, na základe ktorých vznikajú záväzky.

25. Ak sa niekto bezdôvodne obohatí, vznikne záväzkovoprávny vzťah medzi ním a tým, na úkor koho sa obohatil - záväzky z bezdôvodného obohatenia sú upravené v § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie nastupuje, keď vrátenie neoprávnene získaných majetkových hodnôt nie je možné v rámci konkrétneho právneho vzťahu medzi účastníkmi podľa príslušných ustanovení, ktorými na daný právny pomer dopadajú a nepripadá do úvahy ani zodpovednosť za škodu.

26. V prejednávanej veci bol založený spotrebiteľský právny vzťah zmluvou o pôžičke zo dňa 15.06.2010, ktorý sa spravuje príslušnými ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. a všeobecnou úpravou spotrebiteľských zmlúv (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka).

27. Vzhľadom na vyššie uvedenú právnu úpravu bezdôvodného obohatenia - v bode 15, potom prípadné nároky žalovaného proti žalobcovi by mohli vzniknúť ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, a to za situácie, ak by plnil žalovanému viac, než by podľa zákona mal plniť. Išlo by napríklad o situáciu, ak po teste zákonnosti predmetnej zmluvy by súd zistil, že žalovanému by prináležalo iba to, čo žalovanému poskytol (sumu pôžičky), avšak žalovaný by mu uhradil viac.

28. Z obsahu zmluvy o pôžičke, ako aj podľa príslušnej právnej úpravy spotrebiteľského úveru (zák. č. 129/2010 Z. z.) by pri prípadnej pohľadávke žalovaného proti žalobcovi nebolo možné vychádzať zo zmluvy, ale išlo by o záväzkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia, teda nárok na plnenie pohľadávky z iného právneho vzťahu, nie z pôvodnej zmluvy, v ktorej je súčasťou aj dojednanie v bode 15.3. Všeobecných obchodných podmienok. To znamená, že dojednania v zmluve o pôžičke, vrátane dojednaní o postúpení pohľadávky už nemôžu dopadať na právny vzťah z bezdôvodného obohatenia.

29. Za týchto okolností by prípadná pohľadávka žalovaného, ktorú by mohol postúpiť zo zmluvy o pôžičke, javí ako nereálna, a preto nemožno dospieť k záveru, že dojednanie v zmluve o pôžičke v bode 15.3 všeobecných obchodných podmienok poškodzuje spotrebiteľa tým, že spotrebiteľovi neumožňuje postúpiť svoju pohľadávku bez súhlasu dodávateľa, a preto je z tohto aspektu neplatné a neplatné je potom aj postúpenie pohľadávky pôvodného veriteľa na žalobcu.

30. Pokiaľ okresný súd posudzoval dojednanie zmluvných strán z uvedeného aspektu, podľa názoru odvolacieho súdu, nie je jeho právny záver správny a nemožno považovať z vyššie uvedených dôvodov postúpenie pohľadávky za neplatné, v dôsledku čoho absentuje aktívna vecná legitímácia žalobcu ako cesionára.

31. Okresný súd zamietol žalobný návrh žalobcu aj z dôvodu premlčania jeho nároku. Vychádzal zo skutočnosti, že právny predchodca vyhlásil zosplatenie úveru dňa 23.07.2011, kedy bol žalovaný preukázateľne v omeškaní so splátkou za mesiace júl, jún, máj 2011. Aplikoval ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že premlčacia doba, pri využití práva podľa § 565, začína plynúť odo dňa zročniti nesplnenej splátky, t. j. v danom prípade splátkou splatnou v apríli 2011 a nie samotným vyhlásením zosplatenia.

32. Odvolací súd sa v prejednávanej veci nestotožnil ani s týmto posúdením premlčania uplatneného nároku.

33. Primárne bolo povinnosťou okresného súdu, keď považoval listinu právneho predchodcu žalobcu zo dňa 23.07.2011 za uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, zaoberať sa tým, či boli splnené kumulatívne zákonné predpoklady na uplatnenie tohto práva veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (omeškanie dlžníka so splátkou tri mesiace, upozornenie na uplatnenie práva podľa § 565) a ďalej, či existovala dohoda o možnosti tzv. zosplatenia (§ 565 Občianskeho zákonníka). Uvedené zistenia majú význam z hľadiska posudzovania námietky premlčania nároku. V čase podania žaloby - 21.07.2014, v prípade, ak tzv. „zosplatenie“ nebolo platné, ešte nebol splatný celý dlh žalobcu, keďže dlh mal byť uhradený v júni 2015, a preto premlčanie dopadalo iba na jednotlivé splátky podľa § 101 Občianskeho zákonníka, teda samostatne, keďže žalobca ako veriteľ mohol požiadať žalovaného o splnenie už prvej splátky a poslednej splátky až v júni 2015.

34. Platí preto, že pokiaľ ide o začiatok behu premlčacej doby, vychádza sa zásadne z toho, že možnosť uplatniť nárok na súde nastáva práve splatnosťou dlhu. Avšak v prípade, že splatnosť dlhu

nebola dohodnutá, ani inak určená, začína plynúť premlčacia doba dňom, nasledujúcim po dni, keď vznikol dlh.

35. Vo veci bolo dohodnuté v zmluve plnenie v splátkach, to znamená, že záväzok mal zanikať postupne, preto, ak nebolo v zmluve dohodnuté, že veriteľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky (strata výhody splátok), je potrebné posudzovať zánik záväzku v dôsledku premlčania pri každej splátke jednotlivito.

36. Okresný súd neposudzoval námietku žalovaného z vyššie uvedených aspektov, teda, či medzi zmluvnými stranami existovala dohoda o strate výhody splátok a ďalej v prípade kladného zistenia, či pri uplatnení práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka bol dodržaný postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

37. V prípade, ak budú kladné zistenia podľa bodu 36, bude potrebné posudzovať začiatok plynutia premlčacej doby pri jednotlivých splátkach do tzv. zosplatnenia a premlčania zvyšného dlhu od splatnosti splátky, v dôsledku ktorej žalobca uplatnil právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka.

38. V prípade, ak nebudú zistené právne významné skutočnosti podľa bodu 36 bude potrebné posudzovať premlčanie pri každej jednotlivitej splátke.

39. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom je právny názor odvolacieho súdu záväzný (§ 391 ods. 3 CSP).

Toto uznesenie prijal Krajský súd Trenčín pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).